

Тема 2. Психолого-педагогічні аспекти творчого розвитку дітей

Людмила Миколаївна Шульга

*к.пед.н, доцент кафедри дошкільної і початкової освіти ЗНУ,
email: lnshulga@ukr.net*

Сенсомоторний розвиток як чинник та передумова образотворчості в період дитинства

- 4—5 р. - сенсомоторна інтеграція (координація).
- 5—6 р. - психосенсомоторний розвиток, збагачення функціонального сприймання психосоціальним досвідом та емоціями.

Пізнавання світу, його об'єктів і явищ з геометричними, кінетичними, динамічними та естетичними властивостями, законів простору і часу відбувається через:

- велику моторику (рухи тіла);
- дрібну моторику (рухи руки);
- осмислення відчуттів та сприймань (створення моделі).

Природа моторного розвитку

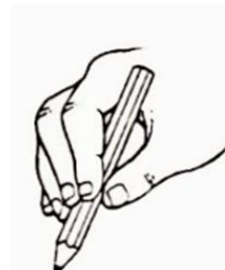
Вікові особливості тримання олівця

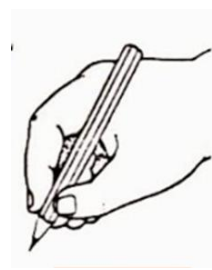
1 - 2

3 - 4

5 - 6

6 - 7

Олівець у руці художника

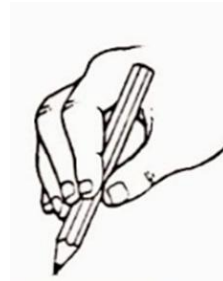
Виразні можливості різних позицій олівця в руці

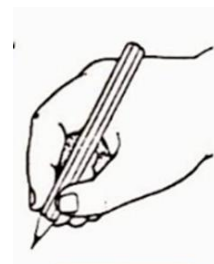
сила
натиску
на олівець

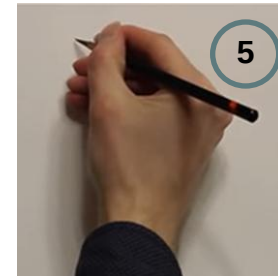
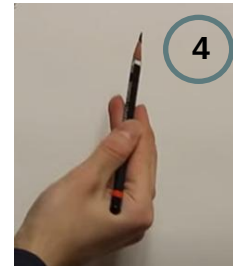
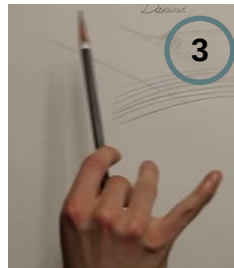
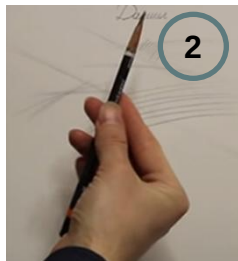
вільний рух
всією кистю
руки над цілісним
образом

більше можливостей
для отримання легкої лінії

тонкі, короткі штрихи,
робота над деталями

Здібності

- Здібності - індивідуальні особливості особистості, які забезпечують людині успішне виконання будь-якої діяльності.
 - індивідуально-психологічні особливості, що відрізняють одну людину від іншої;
 - не будь-які особливості взагалі, а лише ті, що мають стосунок до успішності виконання певної діяльності;
 - здібність не зводиться лише до знань, навичок та вмінь.

Спеціальні здібності

- це здібності, які виявляються лише в окремих видах людської діяльності (художні, математичні, спортивні, літературні тощо).
- у структурі здібностей до образотворчої діяльності:
 - висока природна чутливість зорового аналізатора — почуття пропорції, форми, світла, кольору, ритму,
 - сенсомоторні характеристики руки художника, високорозвинена образна пам'ять тощо.
 - властивості художньої уяви, емоційного настрою, ставлення до зображуваного тощо.

Базові характеристики дошкільного віку, які сприяють творчому розвитку

- допитливість, прагнення до дослідження світу;
- почуттєве сприймання, емоційна чуйність, співпереживання;
- фантазування, образне і асоціативне мислення;
- синкретизм (цілісність, нерозчленованість) сприйняття;
- високий ступінь активності дитини в діяльнісних контактах із реальністю, анімізм.

Базові характеристики молодшого шкільного віку, які сприяють творчому розвитку

- Високий рівень уяви та фантазії
- Емоційність та відкритість до нового
- Висока пізнавальна активність
- Розвиток дрібної моторики
- Готовність до навчання та розвитку здібностей
- Соціальна активність та потреба у самовираженні
- Гнучкість мислення та відсутність страху помилок

Кожна дитина - художник

Розвиток художніх задатків у дітей

- маніпулювання художніми матеріалами;
- ігри-експериментування з художніми матеріалами;
- імітація образу, його пластичне творення в просторі за допомогою тіла, рухів, звуконаслідування;
- упізнавання образу в зображенні, його доповнення художньо-мовленнєвими і емоційно-виражальними, кінестетичними засобами;
- свідоме моделювання цілісного художнього образу з відтворенням його основних ознак зображувальними, кінестетичними і мовленнєвими засобами;
- поетапне створення моделі художнього образу з зображенням його характерних візуальних особливостей, емоційно-мовленнєвим відтворенням його внутрішніх якостей;
- удосконалення і подальша деталізація художнього образу, його збагачення різноманітними виразними засобами, декоративними елементами, домінування в процесі малювання зображувальних засобів над художньо-мовленнєвими, угасання кінестетичних засобів;
- співвідношення художнього образу з реалістичним, спрямування зображувальних зусиль на відтворення реалістичного візуального предмету або явища, незадоволення результатом творчого продукту, втрата інтересу до зображувальної діяльності

Етапи розвитку дитячого малюнку

1-1,5

Хаотичні
каракулі

1,5- 2

Ритмічні
каракулі

2 – 3

Асоціативні
каракулі

3 - 4

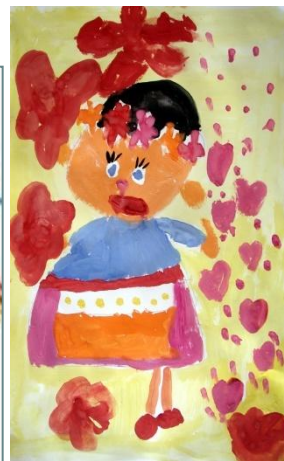
Елементарна
схема

4 - 5

Деталізована
схема

5 - 8

Декорована
схема

з 9...

Реалістична
схема

Характеристика дитячого малюнка за його змістом, задумом, технікою та засобами виразності

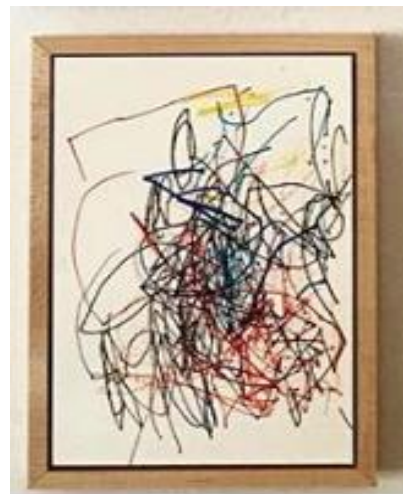
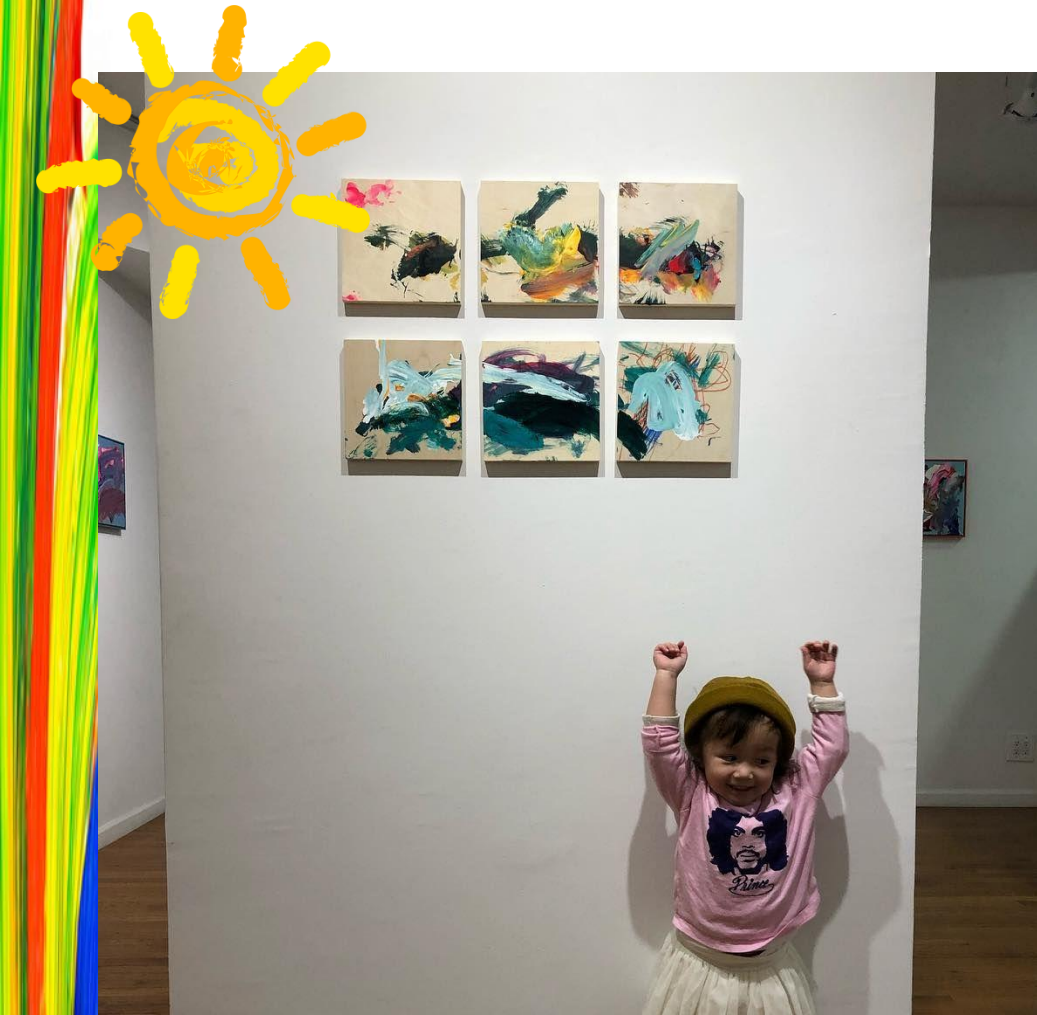

Хто так малює?

Хто так малює?

Хто так малює?

Малює равлик

Малює шимпанзе Барбі

Малює дельфініха Кася

Малює ворон Гаврюша

Малює поросятко Хрюня

Малює слоніха Марта

